
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קניין רוחני ותיאוריה של רשתות - 62548

תאריך עדכון אחרון 13-08-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר מיכל שור-עופרי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: michalshur@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי רביעי, 13:30, בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

תיאורית הרשתות (Theory Network) היא רב-תחום מתפתח, העוסק בבחינת התנהגותן, התפתחותן ותפקודן של רשתות מורכבות. המושג רשתות (או מערכות) מורכבות מתייחס למערכות המורכבות ממספר גדול של רכיבים הקשורים זה לזה: דוגמאות לרשתות כאלה הן הרשת החברתית האנושית, רשת האינטרנט ויישומי אינטרנט פרטניים (כמו Facebook), אך גם רשתות ביולוגיות, רשתות פיננסיות ואחרות. בשנים האחרונות מתגבשת ההכרה כי רשתות מורכבות הן בעלות תכונות ותבניות התנהגות ואופייניות, ופועלות כ"שלם הגדול -- או שונה -- מסך חלקיו". תיאורית הרשתות חוקרת את המבנה, התכונות וההתפתחות של רשתות כאלה, תוך שהיא נסמכת על תובנות ממגוון תחומים, ביניהם סוציולוגיה, כלכלה, פסיכולוגיה, מתימטיקה ופיסיקה.

דיני הקניין הרוחני נוגעים באופנים שונים במגוון של רשתות מורכבות: הרשת החברתית, רשת האינטרנט, רשתות של פטנטים ורשתות של מוצרי תרבות או מותגים, הן רק חלק מהדוגמאות. הסמינר יבחן את הממשק שבין דיני הקניין הרוחני לבין תיאורית הרשתות ואת האופנים השונים שבהם תיאורית הרשתות יכולה להשפיע, ואולי משפיעה כבר באופן לא מוצהר, על עיצוב דיני הקניין הרוחני על ענפיו השונים. הסמינר יכלול הרצאות מבוא שמטרתן להציג היבטים שונים של תורת הרשתות. בהמשך נדון ביישומים אפשריים של מחקרי הרשתות בתחום הקניין הרוחני ובדוגמאות ספציפיות ליישומים כאלה. בין הנושאים שיידונו: ניתוח רשתות של ציטוטי פטנטים, הרשת החברתית והיקף ההגנה על סימני מסחר, התפשטות חידושים במערכות מורכבות והשפעתו על הגנת זכויות היוצרים, והשלכות אפשריות של תורת הרשתות על מדיניות של קניין רוחני. במידת האפשר יכלול הסמינר גם הרצאות אורח מדיסציפלינות שונות הנוגעות לנושא הרשתות.

מטרות הקורס:

להקנות למשתתפים ידע בסיסי בתיאוריה של רשתות מורכבות, ובענפי הקניין הרוחני השונים. לחקור את הממשק בין תחום הרשתות לבין דיני הקניין הרוחני. בפרט, לבחון את ההשפעה האפשרית של תיאורית הרשתות על התיאוריה והכללים המשפטיים בענפים שונים של דיני הקניין הרוחני ובעיקר זכויות יוצרים, פטנטים וסימני מסחר. במסגרת הקורס המשתתפים ירצו ויגישו עבודה סמינריונית על נושא שיבחרו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לחקור ולבחון את הממשק בין תיאורית הרשתות לבין דיני הקניין הרוחני-בעיקר פטנטים, זכויות יוצרים, וסימני מסחר;
- לבקר ולהעריך כללים משפטיים שונים בדיני הקניין הרוחני הנוגעים לנושא שייבחר על ידם;
- להסביר כללים משפטיים שונים בתחום הקניין הרוחני;
- להשוות הסדרים משפטיים בנושא שייבחר על ידם בישראל ובמדינה/מדינות נוספות;
- להמליץ על פתרונות משפטיים ועל הסדרים משפטיים חלופיים או מתוקנים בנושא הנבחר;
- להציג את מחקרם בפני משתתפי הסמינר ולהגיש עבודה סמינריונית כתובה.

דרישות נוכחות (%) :
100%, העדרויות מוצדקות בלבד

שיטת ההוראה בקורס: סמינר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. רקע: תיאוריה של רשתות ודיני הקניין הרוחני
2. רב תחומיות
3. רשתות לא אקראיות ; ה"עולם הקטן"
4. תופעת הזנב הארוך
5. התנהגות קולקטיבית
6. התפשטות חידושים ברשתות
7. פופולריות כתופעת רשת וכללי קניין רוחני
8. חוסר ליניאריות ומדיניות של קניין רוחני
9. כלכלת רשת והגנת קניין רוחני על תוכנות מחשב
- 10 יישומי קניין רוחני נוספים

חומר חובה לקריאה:

הפקולטה למשפטים
האוניברסיטה העברית בירושלים
קניין רוחני ותיאוריה של רשתות
ד"ר מיכל שור-עופרי
סמינר תשע"ו

רשימת קריאה

הערה: רשימת הקריאה נועדה לסייע באיתור חומרים לעבודה הסמינריונית. הודעה על חומר הקריאה הפרטני המדויק תימסר מידי שבוע.

1. כללי: תיאוריה של רשתות ודיני הקניין הרוחני
חוק זכות יוצרים 2007-התשס"ח

חוק הפטנטים התשכ"ז - 1967

פקודת סימני מסחר [נוסח חדש] תשל"ב - 1972

מיכל שור-עופרי, פופולריות ורשתות בדיני זכויות יוצרים 23-58 (2011).

2. רב תחומיות, רשתות במדעי החברה

Stephen Borgatti, Ajay Mehra, Daniel J, Brass and Guiseppe Lbiance, Network Analysis in the Social Sciences, 323 SCIENCE 892 (2009)

-
3. רשתות לא אקראיות ; ה"עולם הקטן"
Granovetter, Mark, The Strength of Weak Ties, 78 AM. J. SOCIOLOGY 1360 (1973)
- Stanley Milgram, The Small World Problem, 2 PHYSIOLOGY TODAY 60 (1967)*
4. זנב ארוך
*Chris Anderson, The Long Tail, WIRED 12.10 (2004),
www.wired.com/wired/archive/12.10/tail.html;*
5. התנהגות קולקטיבית
- Granovetter, Mark, Threshold Models of Collective Behavior, 83 AM. J. SOCIOLOGY 1420 (1978)*
- Matthew Salganik, Peter Dodds & Duncan Watts, Experimental Study of Inequality and Unpredictability in an Artificial Cultural Market, 311 SCIENCE, 854 (2006)*
6. התפשטות חידושים ברשתות (innovation of diffusion)
Everett Rogers, Una Medina, Mario Rivera & Cody Wiley, Complex Adaptive Systems and the Diffusion of Innovations, 10(3) THE PUBLIC SECTOR INNOVATION JOURNAL, 10(3), article 30 (2005), http://www.innovation.cc/volumes-issues/rogers adaptivesystem7final.pdf
7. פופולריות כתופעת רשת וכללי קניין רוחני
ברבאשי, אלברט-לסלו, קישורים -המדע החדש של רשתות (2002), הוצאת ידיעות אחרונות 2004, תרגום דרורה בלישה), עמודים 111-128
- Goldman, Eric, Search Engine Bias and the Demise of Search Engine Utopianism, 8 YALE JOURNAL OF LAW AND TECHNOLOGY, 111 (2005-2006)*
- Michal Shur-Ofry, Popularity as a Factor in Copyright Law, 59 TORONTO L. J. 525 (2009)*
- Michal Shur-Ofry, IP and the Lens of Complexity, IDEA: THE IP LAW REVIEW, Forthcoming 2013, Part I. Available at SSRN:
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2268867*
8. חוסר ליניאריות ומדיניות של קניין רוחני
Granovetter, Mark, Threshold Models of Collective Behavior, 83 AM. J. SOCIOLOGY 1420 (1978)
- Salganik, Dodds & Watts, Experimental Study of Inequality and Unpredictability in an Artificial Cultural Market, 311 SCIENCE 854 (2006)*
- Michal Shur-Ofry, IP and the Lens of Complexity, 54 IDEA: THE IP LAW REVIEW 55 (2013), Part III. Available at SSRN:
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2268867*
9. כלכלת רשת וההגנה על תוכנות מחשב
Lemley, Mark & Mc.Gowan, David, Legal Implications of Network Economic Effects, 86 CALIFORNIA L. REV. 479 (1998)

Ariel Katz, *A Network Effect Perspective on Software Piracy*, 55(2) UNIVERSITY OF TORONTO LAW JOURNAL 155 (2005)

10. יישומי קניין רוחני - דוגמאות נוספות
Katherine J. Strandburg, Gábor Csárdi, Jan Tobochnik, Péter Érdi & László Zolányi, *Law and the Science of Networks: An Overview and an Application to the "Patent Explosion"* 21 BERKELEY TECH. L.J. 1293 (2007)

חומר לקריאה נוספת:
הפקולטה למשפטים
האוניברסיטה העברית בירושלים
קניין רוחני ותיאוריה של רשתות
ד"ר מיכל שור-עופרי
סמינר תשע"ו

קריאת רשות

ברבאשי, אלברט-לסלו, קישורים -המדע החדש של רשתות (2002), הוצאת ידיעות אחרונות 2004,
(תרגום דרורה בלישה)

MELANIE MITCHELL, *COMPLEXITY - A GUIDED TOUR* (2009)

סורין סולומון, מורכבות - מדע בגיל 30 -

<http://physicaplus.org.il/zope/home/he/1113405067/sorin-1108847836>

John Urry, *The Complexity Turn*, 22 THEORY, CULTURE AND SOCIETY, 3 (2005)

DUNCAN WATTS, *SIX DEGREES: THE SCIENCE OF A CONNECTED AGE* (2002)

CHRIS ANDERSON, *THE LONG TAIL* (2006)

Sunstein, Cass & Ulmann-Margalit, Edna, *Solidarity Goods*, 9 JOURNAL OF POLITICAL PHILOSOPHY, 129 (2001)

ROGERS, EVERETT M., *DIFFUSION OF INNOVATIONS* (5th. ed., New York 2003)

MALCOLM GLADWELL, *THE TIPPING POINT, HOW LITTLE THINGS CAN MAKE A BIG DIFFERENCE* (New York, 2002)

YOCHAI BENKLER: *THE WEALTH OF NETWORKS* (2006)

Gabor Csardi, Jan Tobochnik, , Péter Érdi, László Zolányi and Katherine J. Strandburg,, *Patent Citation Networks Revisited: Signs of a Twenty-First Century Change?* 87 NORTH CAROLINA LAW REVIEW, (2009).

S. Larsson, *The Path Dependence of European Copyright* 8:1 SCRIPTED 8 (2011)

Michal Shur-Ofry, *Copyright, Complexity and Cultural Diversity - A Skeptic's View in TRANSNATIONAL CULTURE IN THE INTERNET AGE* (eds. Adam Candeub and Sean Pager, 2012), available at SSRN

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=&eq;1829449

Daniel Spulber and Christopher Yoo, *On the Regulation of Networks as Complex Systems: A Graph Theory Approach*, 99 NW. U. L. REV. 1687 (2005)

Martin Peitz & Patrick Waelbroeck, *Piracy of Digital Products: A Critical Review of*

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

לסמינר ייפתח אתר ב - MOODLE.

במסגרת הציון החלקי - בנוסף להרצאה תובא בחשבון גם השתתפות.